

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1073

Vragen van het lid **Smits** (SP) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de problemen, die ouders ondervinden bij het terugvragen van de kinderopvangtoeslag* (ingezonden 28 december 2012).

Antwoord van minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 23 januari 2013).

Vraag 1

Herkent u het probleem dat ouders beschrijven in de uitzending van Kassa, namelijk dat zij de kinderopvangtoeslag niet meer per jaar kunnen terugvragen maar daarvan wel uitgingen?¹

Antwoord 1

Het klopt dat ouders de kinderopvangtoeslag niet meer per jaar met terugwerkende kracht kunnen aanvragen. Ik ben van mening dat ouders die kinderopvangtoeslag (gaan) aanvragen, zich tijdig moeten verdiepen in de rechten en plichten die hieraan vastzitten. Dit kan onaangename gevolgen zoals toegelicht in het programma «Kassa» van 15 december 2012 voorkomen.

De systematiek van toeslagen is gebaseerd op het boter bij de vis-principe. Burgers krijgen de kosten vergoed op het moment dat de kosten worden gemaakt. De toeslag wordt uitbetaald als voorschot, in mei ontvangen burgers de toeslag voor de kosten die ze in juni gaan maken. In afwijking van deze systematiek is het mogelijk met terugwerkende kracht toeslagen aan te vragen. Sinds 1 januari 2012 is deze afwijking bij de kinderopvangtoeslag ingeperkt. Burgers kunnen voor de lopende maand en een maand daaraan voorafgaand kinderopvangtoeslag aanvragen.

Vraag 2

Hoe groot is de groep ouders waarom het hierbij gaat?

Antwoord 2

Er zijn geen cijfers bekend over het aantal mensen dat niet tijdig de kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd.

¹ Kassa, 15 december 2012

Vraag 3

Welke stappen heeft u ondernomen om ouders op de hoogte te stellen van de wijziging in de wijze van terugvragen van kinderopvangtoeslag?

Antwoord 3

Op Rijksoverheid.nl zijn twee informatiesheets geplaatst met informatie over wijzigingen van de Wet kinderopvang, waaronder het beperken van het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht. De eerste sheet is in november 2011, voorafgaand aan de wijziging van de regelgeving, geplaatst en is tevens aangeboden aan alle kinderopvangondernemers met het verzoek deze te verspreiden onder hun klanten. Een tweede sheet is geplaatst in januari 2012 nadat de nieuwe regelgeving bekrachtigd is door het parlement en vervolgens van kracht werd. Deze brochures zijn eveneens verzonden naar ouders die kinderopvangtoeslag ontvingen. Vanaf medio november 2011 heeft de Belastingdienst/Toeslagen via www.toeslagen.nl gecommuniceerd over de wijzigingen voor het jaar 2012. Vanaf dat moment heeft de Belastingdienst/Toeslagen de maatregel dat het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht beperkt werd, verwerkt in alle communicatie-uitingen naar (potentiële) toeslagaanvragers, onder andere op de site www.toeslagen.nl en in de brochure over toeslagen. Op www.toeslagen.nl is de informatie opgenomen op de campagnepagina met wijzigingen voor 2012 en structureel toegevoegd onder het kopje «aanvragen en wijzigen». Daarnaast heeft de Belastingdienst/Toeslagen een mediacam-pagne gevoerd over de wijzigingen voor onder andere de kinderopvangtoeslag. In het laatste kwartaal van 2011 zijn verspreid in het land presentaties gehouden voor kinderopvanginstellingen over de wijzigingen in 2012. Tot slot heeft de Brancheorganisatie Kinderopvang haar leden (kinderdagverblijven en gastouderbureaus) gevraagd aandacht te besteden aan de wijziging van de regelgeving. Ook de belangenorganisatie van ouders in de Kinderopvang, Boink, heeft voor verspreiding van informatie binnen haar achterban zorg gedragen.

Vraag 4

Is het waar dat de desbetreffende informatie tot voor kort pas bij het aanklikken van de functie «aanvragen en wijzigen» zichtbaar werd? Zo ja, begrijpt u dat veel ouders dat niet hebben gezien, omdat ze nog geen toeslag aan hoefden te vragen?

Antwoord 4

Het klopt dat volgens de informatie-indeling van de site procesinformatie over het aanvragen en wijzigen van kinderopvangtoeslag staat onder «aanvragen en wijzigen». Op het moment dat ouders besluiten van kinderopvangtoeslag gebruik te willen maken en op het genoemde onderdeel van de site van de Belastingdienst uitkomen, wordt de betreffende informatie zichtbaar. Het is gebruikelijk dat websites van grote organisaties uit verschillende lagen bestaan en er doorgelinkt dient te worden. Aanvragers van een toeslag, in dit geval ouders die kinderopvangtoeslag aanvragen, dienen zich ervan te vergewissen dat ze alle noodzakelijke informatie over rechten en plichten tot zich hebben genomen. Hiertoe zijn ook andere communicatie activiteiten verricht, zoals onder antwoord 3 is toegelicht.

Vraag 5

Bent u van mening dat ouders, die van tevoren hebben gekeken of zij recht hadden op de toeslag en niet zagen dat het per maand moet worden teruggevraagd, zich voldoende hebben geïnformeerd? Zo nee, wat hadden deze ouders nog meer moeten doen? Zo ja, welke conclusie trekt u daaruit?

Antwoord 5

Ik kan niet beoordelen op welke wijze betrokken ouders zich precies hebben laten informeren. Zoals de antwoorden op de vragen 3 en 4 laten zien, heeft er op brede schaal informatie uitwisseling over deze wijziging vanuit de overheid plaatsgevonden.

Vraag 6

Wilt u coulant zijn en voor deze groep personen een uitzondering maken? Zo ja, hoe gaat u dat doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Ik ben niet voornemens coulant te zijn voor deze groep personen en een uitzondering te maken op de huidige regelgeving. Mensen zijn via diverse instanties geïnformeerd over wijzigingen in de regelgeving kinderopvang per 1 januari 2012. Deze informatievoorziening is breed geweest. Het blijft in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de aanvrager van een toeslag zich tijdig te verdiepen in de rechten en plichten die bij het ontvangen van een toeslag horen.

Vraag 7

Bent u van mening dat de informatie nu wel duidelijk op de website van de Belastingdienst staat? Zo ja, waarom is de informatie dan nog steeds pas te zien bij het aanvragen van kinderopvangtoeslag?

Antwoord 7

Zoals hierboven gesteld is het voor aanvragers mogelijk geweest via verschillende bronnen zich te informeren over rechten en plichten die bij het ontvangen van een toeslag horen. De site www.toeslagen.nl is daar slechts één onderdeel van. Volgens de informatie-indeling van de site staat procesinformatie over het aanvragen en wijzigen van kinderopvangtoeslag onder «aanvragen en wijzigen», direct bovenaan de betreffende pagina. Ouders worden hier geadviseerd de toeslag tijdig aan te vragen.

Vraag 8

Kunt u toelichten waarom kinderopvangtoeslag niet, zoals andere toeslagen, jaarlijks teruggevraagd mag worden?

Antwoord 8

De afgelopen jaren is een aantal fraudezaken geconstateerd waarin op (georganiseerde) wijze misbruik is gemaakt van het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht. Het ging in een aantal gevallen om grote bedragen waarbij terugvordering van ten onrechte ontvangen bedragen moeilijk bleek. In vergelijking met de huur- en zorgtoeslag gaat het bij het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht om aanzienlijk grotere bedragen.

Vraag 9

Heeft u niet voldoende andere middelen om fraude met de toeslagen tegen te gaan?

Antwoord 9

Er zijn meerdere maatregelen genomen om fraude met toeslagen tegen te gaan. Het beperken van het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht is een van de belangrijkste. Om de budgettaire beheersbaarheid van de kinderopvangtoeslag te verbeteren en het draagvlak in de samenleving voor de kinderopvangtoeslag te behouden, is het noodzakelijk om fraude en oneigenlijk gebruik aan te pakken.

Vraag 10

Bent u bereid het jaarlijks terugvragen van de kinderopvangtoeslag weer mogelijk te maken?

Antwoord 10

Nee, daar ben ik niet toe bereid. De maatregel om fraude tegen te gaan is nu 1 jaar van kracht. Ouders kunnen kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht aanvragen over de lopende maand en de maand daaraan voorafgaand. Het aanvragen van kinderopvangtoeslag met terugwerkende kracht over een langere periode bleek de mogelijkheid te scheppen om grote bedragen aan kinderopvangtoeslag te ontvangen, waarvan achteraf lastig vast te stellen was of er kosten voor kinderopvang tegenover stonden.